12. 2. 2016

ID: 100481

Právní nástupnictví

Nabylo-li usnesení podle ustanovení § 107 o. s. ř. právní moci dříve, než odvolací soud rozhodl o odvolání proti usnesení, jímž soud prvního stupně vyhověl návrhu procesního nástupce na vstup nabyvatele práva do řízení na jeho místo (§ 107a o. s. ř.), je samotná skutečnost, že návrh podle ustanovení § 107a o. s. ř. byl podán před právní moci rozhodnutí podle ustanovení § 107 o. s. ř. z hlediska správnosti dovoláním napadeného rozhodnutí nevýznamná.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 2344/2015, ze dne 27.10.2015)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně Pandorarubision Trade Investment Enterprise Alfa s. r. o., se sídlem v P., zastoupené Mgr. M.L., advokátem, se sídlem v P., proti žalovaným 1) Ing. M. K., CSc., a 2) M. K., oběma zastoupeným JUDr. R.Ch., advokátem, se sídlem v D., o námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 22 Cm 75/2008, o dovolání žalovaných proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. října 2014, č. j. 4 Cmo 267/20014-486, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Vrchní soud v Olomouci k odvolání žalovaných usnesením ze dne 30. září 2014, č. j. 4 Cmo 266/2014-483, potvrdil usnesení ze dne 20. června 2014, č. j. 22 Cm 75/2008-469, jímž Krajský soud v Brně s odkazem na ustanovení § 107 odst. 1 a 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), rozhodl, že na místo žalobce (Davuri Holding B. V.) do řízení vstupuje společnost POLIAKI TRADE, s. r. o., identifikační číslo osoby 24 83 57 90 (dále jen „společnost“). Dovolání žalovaných proti shora označenému usnesení odvolacího soudu Nejvyšší soud usnesením ze dne 31. března 2015, sp. zn. 29 Cdo 284/2015, odmítl.

Dále Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 14. října 2014, č. j. 4 Cmo 267/2014-486, k odvolání žalovaných potvrdil usnesení ze dne 10. července 2014, č. j. 22 Cm 75/2008-472, jímž Krajský soud v Brně vyhověl návrhu žalobkyně (společnosti; po změně názvu – Pandorarubision Trade Investment Enterprise Alfa s. r. o.), aby na její místo vstoupila společnost Šestý uzavřený investiční fond, a. s., se sídlem v Praze 2, Moravská 1687/34, PSČ 120 00, identifikační číslo osoby 24 21 32 76 (dále jen „ fond“).

Odvolací soud – vycházeje z ustanovení § 107a o. s. ř. − zdůraznil, že dne 19. června 2014 se do budovy soudu prvního stupně dostavil advokát Mgr. J. P. v substituci advokáta Mgr. M.L., zástupce společnosti na základě plné moci ze dne 2. ledna 2014 a současně zástupce fondu na základě plné moci ze dne 30. října 2012, který vyznačil na originále směnky indosament a směnku vrátil do úschovy soudu.

Na základě shora uvedeného následně dospěl k závěru, podle něhož byla-li směnka v rukou advokáta zastupujícího indosanta i indosatáře a následně tímto advokátem vrácena do úschovy soudu, byl naplněn požadavek zákona na faktické převzetí indosované směnky novým majitelem. Ostatně samotná skutečnost, že fond „sdělil soudu výslovný souhlas vstoupit do řízení o zaplacení směnečné pohledávky na místo žalobkyně za situace, kdy k indosaci směnky dochází v průběhu směnečného řízení a indosament se vyznačuje na originálu směnky, která se nachází v úschově soudu, by byla dostačující pro závěr o převzetí směnky indosatářem“.

Byť odvolací soud připustil, že soud prvního stupně o návrhu podle ustanovení § 107a o. s. ř. rozhodl dříve, než usnesení „o vstupu společnosti“ do řízení (rozuměj usnesení podle ustanovení § 107 o. s. ř.) nabylo právní moci, zároveň akcentoval, že toto procesní pochybení „je již zhojeno a nemělo vliv na věcnou správnost rozhodnutí soudu prvního stupně“.

Proti usnesení odvolacího soudu podali žalovaní dovolání, namítajíce, že odporuje závěrům formulovaným Nejvyšším soudem v rozhodnutí ze dne 30. listopadu 2005, sp. zn. 29 Odo 47/2005 (jde o usnesení uveřejněné pod číslem 64/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek – dále jen „R 64/2007“), jelikož soud prvního stupně rozhodl „o změně v osobě žalobkyně“ v procesní situaci, kdy společnost jistě neměla postavení žalobce. Současně zdůrazňují, že v rozhodovací praxi dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena otázka, zda „k tradici směnky postačí, když jedna a tatáž osoba vyzvedne směnku ze soudní úschovy, vyhotoví na směnku indosament a navrátí tuto směnku opět do úschovy soudu jako zástupce téže osoby, pokud tato osoba je zmocněna k zastupování v témže řízení nejen od převodce směnky, ale i od nabyvatele směnky“.

Podle dovolatelů „je k převodu směnky prostřednictvím indosace nezbytné nejen směnku opatřit indosamentem, ale taktéž směnku předat, když předání směnky musí být uskutečněno mezi převodcem a nabyvatelem s úmyslem směnku na nabyvatele převést“. V této souvislosti poukazují na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 1285/2006 (jde o usnesení ze dne 14. prosince 2006) a v něm obsažený právní názor, podle něhož „je-li podmínkou převodu směnky na řad vedle rubopisu její předání nabyvateli, není možno dovozovat předání směnky rubopisem učiněné ve prospěch další osoby jejím vrácením do úschovy soudu po provedení rubopisu. Směnka nebyla třetí osobě předána (tradována), když došlo k jejímu rubopisu a vrácení do úschovy soudu, aniž by se směnka fakticky dostala do rukou této třetí osoby“.

Proto požadují, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu změnil a návrh žalobkyně, aby na její místo vstoupil fond, zamítl.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2013) se podává z bodu 2., části první, článku II. zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Nejvyšší soud v prvé řadě předesílá, že dovolání žalovaných není podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné k řešení otázky, zda soud prvního stupně mohl rozhodnout o vstupu fondu do řízení na místo společnosti dříve, než nabylo právní moci usnesení, kterým soud prvního stupně rozhodl ve smyslu ustanovení § 107 o. s. ř. o tom, že se společností jako s univerzální nástupkyní původní žalobkyně (Davuri Holding B. V.) bude v řízení pokračovat.

Již v usnesení ze dne 26. října 2004, sp. zn. 29 Odo 192/2004, totiž formuloval a odůvodnil závěr, podle něhož vydal-li soud prvního stupně k návrhu univerzálního sukcesora rozhodnutí podle ustanovení § 107a o. s. ř., aniž vyčkal právní moci rozhodnutí, jímž ve smyslu ustanovení § 107 o. s. ř. rozhodl, že v řízení bude s univerzálním sukcesorem pokračováno, jde o vadu řízení, která nemohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, když rozhodnutím o tom, s kým bude v řízení pokračováno (§ 107 o. s. ř.), byl pouze v rovině procesní „potvrzen“ stav, který zde podle hmotného práva nastal již dříve.

Jinými slovy, nabylo-li usnesení podle ustanovení § 107 o. s. ř. právní moci dříve, než odvolací soud rozhodl o odvolání proti usnesení, jímž soud prvního stupně vyhověl návrhu procesního nástupce na vstup nabyvatele práva do řízení na jeho místo (§ 107a o. s. ř.), je samotná skutečnost, že návrh podle ustanovení § 107a o. s. ř. byl podán před právní moci rozhodnutí podle ustanovení § 107 o. s. ř. z hlediska správnosti dovoláním napadeného rozhodnutí nevýznamná.

Promítnuto do poměrů dané věci, nabylo-li rozhodnutí soudu prvního stupně ze dne 20. června 2014 č. j. 22 Cm 75/2008-469 (vydané podle ustanovení § 107 o. s. ř.) právní moci dne 8. října 2014, tj. dříve, než odvolací soud rozhodl o návrhu univerzálního sukcesora podle ustanovení § 107a o. s. ř., nejsou dovolateli namítané časové souvislosti z hlediska věcné správnosti rozhodnutí odvolacího soudu relevantní.

Dovolateli namítaný rozpor s R 64/2007, které se týkalo (na rozdíl od projednávané věci) opakované singulární sukcese, přitom zcela zjevně není dán.

Dovolání žalovaných je však přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř. a to k řešení otázky hmotně právních předpokladů pro převod směnky na řad, dosud v judikatuře Nejvyššího soudu beze zbytku nezodpovězené.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 107a o. s. ř., má-li žalobce za to, že po zahájení řízení nastala právní skutečnost, s níž právní předpisy spojují převod nebo přechod práva nebo povinnosti účastníka řízení, o něž v řízení jde, může dříve, než soud o věci rozhodne, navrhnout, aby nabyvatel práva nebo povinnosti vstoupil do řízení na místo dosavadního účastníka; to neplatí v případech uvedených v § 107 (odstavec 1). Soud návrhu usnesením vyhoví, jestliže se prokáže, že po zahájení řízení nastala právní skutečnost uvedená v odstavci 1, a jestliže s tím souhlasí ten, kdo má vstoupit na místo žalobce; souhlas žalovaného nebo toho, kdo má vstoupit na jeho místo, se nevyžaduje. Právní účinky spojené s podáním žaloby zůstávají zachovány (odstavec 2). Ustanovení § 107 odst. 4 platí obdobně (odstavec 3).

Jelikož směnku společnost rubopisovala na fond dne 19. června 2014 (srov. úřední záznam č. l. 461), je vzhledem k ustanovení § 3028 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), pro posouzení podmínek pro převod směnky (vedle ustanovení čl. I. § 11 směnečného zákona), rozhodný výklad ustanovení § 1103 odst. 2 o. z.

Podle ustanovení § 1103 odst. 2 o. z. vlastnické právo k cennému papíru na řad se převádí rubopisem a smlouvou k okamžiku jeho předání. O náležitostech rubopisu a jeho přijetí, jakož i o tom, kdo je z rubopisu oprávněn a jak toto oprávnění prokazuje, platí ustanovení právního předpisu upravujícího směnky; převodce cenného papíru však ručí za uspokojení práv z cenného papíru, jen je-li k tomu zvlášť zavázán.

Podle ustanovení čl. I. § 11 odst. 1 zákona č. 191/1950 Sb., zákona směnečného a šekového, každou směnku, i když nebyla vystavena na řad, lze převést indosamentem (rubopisem).

Jelikož o rubopisu směnky na řad fondu nebylo mezi účastníky řízení pochyb (k tomu ostatně srov. úřední záznam na č. l. 461, jakož i fotokopii směnky opatřenou rubopisem společnosti na č. l. 464-5), zbývá posoudit, zda došlo k předání směnky, když právě s okamžikem předání spojuje ustanovení § 1103 odst. 2 o. z. převod cenného papíru na řad.

V tomto směru vyšel odvolací soud ve skutkové rovině ze „zjištění“, podle něhož rubopis na směnce za společnost učinil na základě pověření jejího zástupce (Mgr. M.L.) Mgr. J. P., který následně směnku vrátil do úschovy soudu, přičemž Mgr. M.L. byl současně zástupcem fondu, který se vstupem do řízení podle ustanovení § 107a o. s. ř. vyslovil souhlas. Za stavu, kdy z obsahu spisu (srov. plné moci na č. l. 448, 450 a 462-3) plyne souhlas společnosti i fondu, aby si Mgr. M.L. ustanovil dalšího

zástupce, je nepochybné, že dostala-li se směnka do rukou zástupce společnosti a fondu (respektive do rukou dalšího zástupce), byla směnka fondu předána; skutečnost, že dosavadního i nového majitele směnky zastupovala tatáž fyzická osoba, na výše uvedeném nic nemění.

Jelikož se dovolatelům prostřednictvím uplatněného dovolacího důvodu správnost rozhodnutí odvolacího soudu zpochybnit nepodařilo a Nejvyšší soud neshledal ani vady, k jejichž existenci u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), dovolání podle ustanovení § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- Náklady řízení (exkluzivně pro předplatitele)
- Propuštění duchovních (exkluzivně pro předplatitele)
- Skutková zjištění
- Tarifní hodnota (exkluzivně pro předplatitele)
- Předčasný důchod
- Předběžné opatření
- Prozatímní rozhodnutí
- Prozatímní rozhodnutí
- Imise (exkluzivně pro předplatitele)
- Neplatnost právního úkonu
- Ochrana přírody (exkluzivně pro předplatitele)